

PRIČA U SLIKAMA KAO OSNOV
GOVORNIH VJEŽBI

U suvremenoj nastavi stranog jezika upotrebi slike neosporno pripada važna uloga. Mogućnosti te upotrebe raznolike su. Slika može poslužiti kao nastavno sredstvo pri uvođenju i objašnjavanju vokabulara te uvježbavanju i usvajanju gramatičkih struktura. Pritom je isključena upotreba materinjeg jezika i suvišno objašnjavanje na stranom jeziku te nastavnik može ono malo vremena kojim raspolaže ekonomičnije i efikasnije iskoristiti. Slika prenosi učenike i u situaciju u kojoj će govorno adekvatno reagirati, tj. voditi razgovor koji mu prikazana situacija nameće.

Na osnovi slika (ili drugog vizualnog materijala) učenik je potaknut da samostalno konstruira rečenice, pa i da reproducira čitav tekst, odnosno dijelelove teksta. Slika općenito privlači pažnju učenika ove dobi te budi zanimanje koje se može svestrano usmjeriti.

I dok nastavnici u osnovnoj školi uglavnom koriste sliku u spomenute svrhe, rjeđe je primjenjuju da bi učenicima pružili priliku da se, suočeni s novim još neobrađenim sadržajem, aktivno posluže ranije stečenim jezičnim znanjem, što pridonosi daljnjem razvijanju njihovih govornih vještina. Za takav oblik rada ne nalaze materijal u školskim udžbenicima.

Međutim, povremenim unošenjem nečeg novog u nastavu postiže se vrlo dobar učinak i to motivira učenike za daljnji rad. U to sam se uvjerila kad sam u jednom sedmom razredu upotrijebila priču u slikama iz zbirke »Vater und Sohn«¹ E. O. Plauena, u kojoj je crtežima prikazao dvadesetak duhovitih situacija u kojima se nalaze otac i sin. Uz svaku situaciju, autor daje u knjizi vokabular, strukture i fraze koje se mogu iskoristiti pri opisivanju, odnosno prepričavanju ilustrirane priče. Nastavnik bira vokabular i strukture prema nivou znanja svojih učenika. Autor daje i niz pitanja koja mogu pomoći pri vođenju razgovora o situaciji.

Odlučila sam se za ovu priču u 4 slike, koja nosi naslov »Der gelöschte Vater«.

S nekoliko pitanja kao što su npr.

Raucht dein Vater Zigaretten?
Was raucht dein Vater?
Kaufst du ihm Zigaretten?

Was raucht dein Großvater?
Raucht er vielleicht Pfeife?
Ist das Rauchen gesund? itd.

uvela sam nove i nepoznate riječi (rauchen, das Rauchen, der Rauch, die Rauchwolke, die Pfeife itd.) prije prijelaza na priču.

I etapa rada

Sve 4 slike precrtala sam na grafofoliju, no tokom obrade projicirala sam ih pojedinačno na zid, prekrivajući ostale papirom. Poticala sam učenike da opisuju sliku po sliku, a nove riječi ili fraze koje su im pri opisivanju manjkale, kazala sam im i ujedno napisala ih na ploču. Učenici su po-

¹ E. O. Plauen, *Vater und Sohn. Bildgeschichten für den Konversations- und Aufsatzunterricht*. Max Hueber Verlag, München 1971.

navljali tako formulirane rečenice uz moju pomoć. Pošto je nekoliko učenika sudjelovalo u prvom opisu svake slike, pojedinci su se javljali da opišu sliku po sliku u cjelini. Na taj su način postupno obrađene sve 4 slike.

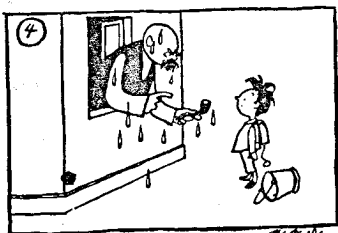
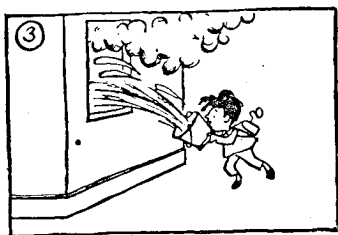
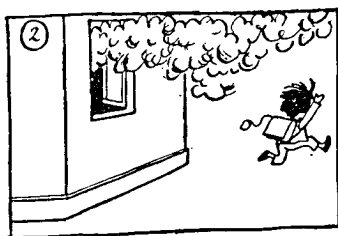
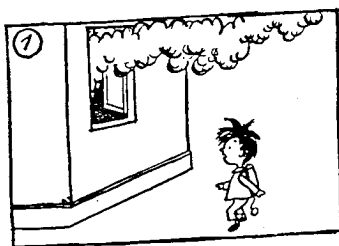
Razumljivo je da je zbog novine pažnja učenika na visini, svi su aktivno sudjelovali u radu i sa zanimanjem očekivali novu sliku da bi saznali daljnji tok događaja.

II etapa rada

Rad koji se odvijao u toj etapi imao je svrhu da učenici i opet što više govore, da se osposobe da suvislo ispričaju neki događaj, a to je ujedno bila i priprema za pismeni sastav.

U tu svrhu ponovno sam projicirala slike pomoću grafofolije — ovaj put jednu ispod druge, time da su se uz svaku pojedinu sliku nalazila ova pitanja kao i počeci odgovora:

Woher kommt der Sohn?
 Der Sohn kommt...
 Was trägt er auf dem Rücken?
 Auf dem Rücken...
 Was sieht er?
 Er sieht Rauchwolken...
 Ist er erschrocken?
 Ja, er ist...
 Was tut der Sohn?
 Der Sohn läuft...
 Was will er holen?
 Er will...
 Wann ist er wieder da?
 Nach kurzer Zeit...
 Was trägt er?
 Er trägt...

Was macht er mit dem Wasser?
 Er schüttet...
 Was will er machen?
 Er will das Feuer...
 Wer kommt ans Fenster?
 Ans Fenster kommt...
 Ist der Vater trocken?
 Nein, er ist...
 Worauf zeigt er?
 Er zeigt auf...
 Sieht der Vater freundlich aus?
 Nein, er ist...
 Wen hat der Sohn gelöscht?
 Der Sohn hat...

Najprije su učenici čitali pitanja i odgovarali, tj. dovršavali odgovore, a nakon toga uklonjen je tekst i učenici su međusobno postavljali pitanja.

III etapa rada

Oslanjajući se samo na početke rečenica, koji su ponovno projicirani uz slike, učenici su prepričavali sadržaj priče i time se pripremili za pismeni sastav, u obliku domaće zadaće. Budući da su prethodno prepisali riječi, pitanja i početke odgovora u bilježnice, domaći zadatak neće biti težak.

Svi su učenici bili vrlo aktivni, zanimanje nije popuštalo do kraja sata, a svatko je imao prilike da mnogo govori. To je i bio osnovni zadatak ove nastavne jedinice.

Mirjana Agbaba

DIKTAT — JEDAN OBLIK PONAVLJANJA I UTVRĐIVANJA JEZIČNOG GRADIVA

Svaki se nastavnik stranog jezika u praksi susreće s problemom: kako učenicima pomoći pri svladavanju ortografije. Ta poteškoća dolazi osobito do izražaja u početnoj fazi učenja kad je učenik s prijelazom na pisanje suočen sa sistemom grafičke slike riječi, koja u njemu interferira s akustičkom slikom, a to ima za posljedicu brojne pogreške u pisanju. Osim toga, učenici mlađe dobi teško uočavaju vlastite pogreške. Općenito je poznato da se stečene krive navike naknadno teško ispravljaju, zato ih treba unaprijed spriječiti.

Koliko god na prvi pogled izgleda neobično, diktat se može iskoristiti i kao jedan od oblika učenja i usvajanja gramatičkih struktura, skraćenih oblika, vokabulara ili drugog jezičnog gradiva.

Diktat u svrhu provjeravanja učenikova poznavanja ortografije ima u nastavi stranog jezika, doduše, svoje određeno mjesto. No mnogo češće može se taj oblik pismene vježbe primijeniti kao sastavni dio nastavnog sata, baš kao i drugi oblici rada na usvajanju i utvrđivanju gradiva. Takvim diktatom uči se ujedno i ortografija, a prilikom zajedničkog ispravka učenici se osposobljavaju za uočavanje i ispravljanje vlastitih pogrešaka.

Putem diktata učenici se vježbaju i u razumijevanju teksta izgovorenog normalnom brzinom, naravno, uz pretpostavku da im je vokabular poznat i da u tekstu koji je predviđen za diktiranje nema novih struktura.

Budući da se u engleskom jeziku grafička slika ne poklapa s akustičkom slikom riječi, rad na usvajanju ortografije je težak. Uspjeh se tu postiže u prvom redu diktatom kojem su prethodile govorne vježbe, čitanje teksta koji će se kasnije diktirati i uočavanje specifičnosti u načinu pisanja pojedinih riječi.

Pokušat ću prikazati jedan nastavni sat u VI razredu osnovne škole na kojem sam se poslužila diktatom u prvom redu u svrhu usvajanja i utvrđivanja upotrebe 3. lica singulara glagolskih vremena Present Continuous i Present Simple. Diktat sam povezala s obrađenim tekstom »Where Is Your Home?« iz udžbenika za VI razred (B. Brozović).

Uvod. Na temelju povećanog crteža iz udžbenika učenicima sam postavila nekoliko pitanja o Franinom domu, o njegovoj obitelji i o njihovim